

Raadsvergadering
22 mei 2025

Zaaknummer
1352585

Onderwerp: Een vernieuwde inkoopkoers Wmo en Jeugd regio Zuid Oost Utrecht

Onderwerp:

Een vernieuwde inkoopkoers Wmo en Jeugd regio Zuid Oost Utrecht

Gevraagde beslissing

1. De regionale inkoopkoers Wmo en Jeugd vast te stellen.

Samenvatting

De vijf ZOU-gemeenten werken al jarenlang nauw samen in het sociaal domein. De belangrijkste inhoudelijke basis is vastgelegd in de Inkoopkoers Jeugd/Wmo (2019). Omdat de huidige contracten Jeugd/Wmo, afgesloten op basis van die Inkoopkoers, eind 2026 aflopen, moet er een nieuwe Inkoopkoers komen, gericht op het sluiten van nieuwe contracten, ingaande 1-1-2027. In het najaar hebben de vijf gemeenteraden hier de uitgangspunten en ontwikkelrichtingen voor vastgesteld. Die zijn de afgelopen maanden verder uitgewerkt. In de herijkte inkoopkoers die nu voor ligt, staat het gewone leven centraal en werken we aan een verschuiving van hulp en ondersteuning vanuit een individuele beschikking naar hulp en ondersteuning vanuit collectieve voorzieningen en/of groepsaanbod.

Basis van de besluitvorming

- De Jeugdwet, Artikel 2.11, 2.12 en 12.4.
- De Wet maatschappelijke ondersteuning, Artikel 2.6.3, 2.6.4 en 8.7

Aanleiding

De ZOU-gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist werken al jarenlang nauw samen in het sociaal domein. Een belangrijke inhoudelijke basis is de door de vijf gemeenteraden in 2019 vastgestelde Inkoopkoers Jeugd/Wmo. De Inkoopkoers bevat de gezamenlijke bestuurlijke uitgangspunten, ambities en doelstellingen. Het beschrijft op hoofdlijnen het 'wat' en het 'waarom' van de regionale samenwerking, inclusief onderwerpen als aansluiting op de lokale teams, het gemeenschappelijke contractmanagement en monitoring. De Inkoopkoers was de basis voor de vorige regionale Inkoopronde van Jeugdhulp en Wmo-begeleiding. De toen afgesloten contracten bereiken eind 2026 hun maximale looptijd. Als basis voor de (voorbereidingen van de) aanbesteding en het sluiten en implementeren van nieuwe contracten per 1-1-2027, is een nieuwe door de gemeenteraden vastgestelde Inkoopkoers nodig.

In de afgelopen periode is de oude Inkoopkoers herijkt. In dat proces is een belangrijke rol weggelegd voor de vijf gemeenteraden; zij zijn degenen die de Inkoopkoers uiteindelijk vaststellen. Besluitvorming gebeurt in twee fasen:

1. In het najaar van 2024 hebben de vijf gemeenteraden (waaronder die van Bunnik, op 14 november) de uitgangspunten en ontwikkelrichtingen voor de te herijken Inkoopkoers vastgesteld.
2. Via voorliggend voorstel wordt de herijkte inkoopkoers ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden.

In drie regionale bijeenkomsten (op 6 maart 2024, 19 juni 2024 en 19 februari 2025) is met raadsleden over zowel het proces als de inhoud gesproken. De daarbij opgehaalde input is verwerkt in de Inkoopkoers.

De Regionale Bestuurstafel ZOU heeft op 7 maart ingestemd met de herijkte inkoopkoers. Gelijkluidende raadsvoorstellen worden deze weken voorgelegd in de andere vier gemeenten.

Beoogde resultaat

De inkoopkoers is de basis voor de samenwerking en inkoop in de regio ZOU op het gebied van Jeugd en Wmo in de komende jaren. De huidige contracten met zorgaanbieders lopen eind 2026 af waardoor er met ingang van 2027 nieuwe contracten moeten zijn afgesloten. Uiteindelijk beoogd resultaat voor onze inwoners: passende hulp binnen budgettaire kaders; doelmatig, integraal en gericht op het gewone leven. Dat betekent zo thuis mogelijk en gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid en, waar dat niet lukt, het tijdelijke bieden van hulp en ondersteuning.

Varianten

Niet van toepassing

Argumenten

1.1 De inhoudelijke lijn sluit aan en geeft richting aan de beweging die we in Bunnik maken.

De inkoopkoers ondersteunt de beweging die we in Bunnik maken op het terrein van Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Het sluit aan bij de uitkomsten van de lokale Taskforce Jeugd en bij de Lokale Educatieve Agenda. De inhoudelijke lijn van de inkoopkoers geeft ook richting aan de nieuwe Verordening Jeugd en Wmo, waarin de kaders worden beschreven voor de inzet van Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Door het verleggen van de focus naar het gewone leven en de verschuiving van cure naar care, werken we als gemeenten de komende jaren aan een meer weerbare samenleving en houdbare financiën. We zetten in op de eigen kracht van het sociale netwerk en maken gebruik van de beschermende factoren die rond inwoners aanwezig zijn. We focussen op talenten, kansen en zelfredzaamheid. We maken lichte hulp en ondersteuning voor een grotere groep inwoners toegankelijk, door collectieve voorzieningen uit te breiden en laagdrempelig aan te bieden. De gewenste beweging vraagt om een andere focus bij alle stakeholders. Via deze inkoopkoers kunnen we daar op sturen. De gewenste beweging sluit ook aan bij de maatregelen uit de hervormingsagenda jeugd en anticipeert op eventuele wetswijzigingen zoals het wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

1.2 De inkoopkoers is tot stand gekomen in een uitgebreid, zorgvuldig proces met betrokkenheid van de adviesraad sociaal domein.

De inkoopkoers is nodig voor de nieuwe inkoop van Jeugd en Wmo zorg vanwege aflopende contracten. De Inkoopkoers is gebaseerd op de in november 2024 door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten en ontwikkelrichtingen. Naast betrokkenheid van de gemeenteraden (zie hierboven) zijn ook verschillende stakeholders betrokken bij de voorbereiding van de Inkoopkoers. Zo is met de adviesraden Sociaal Domein, de lokale teams en de zorgaanbieders Jeugd en Wmo over de inhoudelijke koers gesproken. Begin december zijn de vijf adviesraden, waaronder die van Bunnik, geconsulteerd. Zij hebben gezamenlijk een advies uitgebracht. Op dit advies is een reactie gegeven door de gemeenten en het advies is zoveel mogelijk verwerkt in de inkoopkoers, voor het advies en de reactie (zie bijlagen).

1.3 We houden de zorg beschikbaar voor iedereen die dat echt nodig heeft.

Gezien m.n. het toenemend beroep op de Jeugdzorg en oplopende personele krapte, staan hulp en ondersteuning voor inwoners die dit het hardst nodig hebben landelijk in toenemende mate onder druk. Op basis van de Inkoopkoers wordt er voor zorg gedragen dat individuele maatwerkbegeleiding kan worden geboden aan diegenen die daar het meest op zijn aangewezen.

1.4 Met de inkoopkoers wordt uitvoering gegeven aan de motie Vroegdetectie

Bij de behandeling van het raadsvoorstel Uitgangspunten en ontwikkelrichtingen voor de Inkoopkoers heeft de Gemeenteraad van Bunnik op 14 november de motie Vroegdetectie aangenomen, die was ingediend door de VVD fractie. Die motie verzocht om de werkwijze zoals te vinden via een (specifiek in de motie opgenomen) link naar 'verbinding-onderwijs-en-jeugdhulp' van het Nederlands Jeugdinstituut te betrekken bij de preventie van jeugdhulp en samen met de scholen in kaart te brengen wat hiervoor nodig is. In de inkoopkoers is opgenomen dat we samen met het onderwijs gaan bouwen aan inclusief onderwijs. Zodat hulp en ondersteuning van jeugdigen meer thuisnabij, op de school met gebruikmaking van het eigen netwerk wordt gedaan. Lokaal zijn we in Bunnik, in het kader van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA), gestart om samen met scholen om te bezien wat er voor nodig is om dit voor elkaar krijgen. Ook met het voortgezet onderwijs zijn we bezig om dit doen, en gestart met het opstellen van een Regionale Educatieve Agenda, zoals ook aangegeven in de inkoopkoers.

Kantttekeningen

1.1 *Belangrijke randvoorwaarden: goede basiszorg, sterk lokaal team, meer groepsaanbod*

De inkoop van gecontracteerde zorg vindt niet plaats in een vacuüm. Om de gewenste beweging mogelijk te maken is een verandertraject nodig, gericht op een duurzaam en toekomstbestendig zorglandschap. Dat omvat o.m. behoud/uitbreiding van collectieve voorzieningen, versterking van het Centrum voor elkaar en effectievere inzet vanuit het onderwijs. We bouwen daarom verder aan de basiszorg en het voorliggende veld; we stimuleren en faciliteren de informele netwerken in wijken en buurten. We trainen de medewerkers van de lokale teams op het anders leren kijken naar de hulpvraag; we betrekken andere verwijzers, zoals huisartsen, bij de gewenste beweging en we brengen de capaciteit van de lokale teams op orde. We investeren in data-gedreven werken. Ook stimuleren we de komende jaren het opzetten en aanbieden van groepsaanbod en houden hier regie op. Zo starten we ontwikkeltafels op met de aanbieders om samen de gewenste beweging vorm te geven.

1.2 *De gewenste beweging vergt ook een maatschappelijk gesprek*

De beweging van individueel maatwerk naar collectieve voorzieningen en groepsaanbod vraagt om het managen van verwachtingen bij de hulpvrager. We gaan daar als gemeenten het maatschappelijk gesprek over aan, met inwoners, scholen, buurten, buurtcentra, geloofsgemeenschappen en vrijwilligersorganisaties. Desondanks is het denkbaar dat we aanvankelijk te maken krijgen met meer klachten, omdat mensen iets anders krijgen dan wat ze verwachten. Dit kan leiden tot bestuurlijke opschaling van casussen (als inwoners het niet eens zijn met het besluit), juridische druk (bezwaar en beroep) en toenemende kosten om de benodigde omslag te maken. We verwachten dat dit tijdelijk zal zijn.

Kosten, baten en dekking

Om de verschuiving van aanvullende zorg op basis van een individuele beschikking naar algemene collectieve voorzieningen en groepsaanbod mogelijk te maken, is een verschuiving van menskracht, een intensivering en uitbreiding van voorliggende voorzieningen en een verschuiving van middelen nodig. Dit is een geleidelijk proces. In aanloop naar 2027 gaan we hier al mee beginnen en waar dat al is ingezet gaan we daar versterkt mee door. Het streven is om vanaf 2027 minstens 10% in te zetten van het budget voor individuele zorg om deze beweging mogelijk te maken. We bouwen dit uit naar een inzet van 25% van het huidige budget voor aanvullende zorg in 2030. Deze percentages zijn bedoeld als indicatie voor de omvang van de beweging die we binnen het zorglandschap willen maken. Vanaf 2027 willen we 20% minder instroom hebben in aanvullende (gecontracteerde) zorg.

Daarnaast gaan we de lokale teams versterken, waarbij we afspraken maken over sturing en kwaliteit. We doen hiervoor een beroep op bestaande middelen zoals die vanuit Integraal Zorgakkoord (IZA), Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) en de Specifieke Uitkeringen aan gemeenten (Spuks) beschikbaar worden gesteld.

We gaan met zorgaanbieders, verwijzers en andere stakeholders (zoals het onderwijs) in gesprek over deze koers en we gaan in aanloop naar 2027 ervaring opdoen in de vorm van pilots. We bepalen aan de hand van data op welke vormen van hulp en ondersteuning we ons als eerste gaan focussen. De beweging die we met de inkoopkoers maken is ook de basis voor het lokale beleid.

Communicatie / participatie

Zie hierboven onder argument 1.1 en 1.2.

Uitvoering

Na vaststelling door de gemeenteraden wordt de inkoopkoers uitgewerkt in een inkoopstrategie; het beschrijven van de segmenten die we uiteindelijk gaan inkopen, inclusief randvoorwaarden, tarief en inkoopvorm. Deze wordt rond de zomer ter vaststelling aan de vijf colleges aangeboden.

Daarnaast gaan we ons als regio op korte termijn inzetten op de volgende ontwikkelingen

- Het faciliteren van informele netwerken
- Het verder ontwikkelen van collectieve voorzieningen
- Het starten van een maatschappelijk debat over de gewenste koers en
- Aan de slag met het versterken van de lokale teams

Door middel van twee overlegtafels met de (voor ZOU) vijf grootste aanbieders, de reguliere accountgesprekken en een vijftal overlegtafels met enkele tientallen kleinere aanbieders zijn we over de gewenste beweging in gesprek gegaan. De aanbieders erkennen dat er verandering nodig is en een groot aantal geeft aan dat ze graag meedenken in de concrete uitwerking van de nieuwe koers. Bij het uitbreiden van collectieve voorzieningen gaan we specifieke doelgroepen betrekken.

Bijlagen

- Inkoopkoers Jeugd en Wmo regio Zuid Oost Utrecht.
- Advies van de ASD van de gemeente Bunnik
- Reactie vanuit de regio op het advies van de adviesraden

Odijk, 1 april 2025

Burgemeester en wethouders van Bunnik,
de secretaris de burgemeester,

dhr. M.R. van der Jagt

dhr. R. van Bennekom

Nummer

1352585

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 april 2025;

b e s l u i t :

1. De regionale inkoopkoers Wmo en Jeugd vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 22 mei 2025,

de griffier,

de voorzitter,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Bennekom

Voorstel procedure raadsvoorstel / -besluit

<i>Inhoud</i>	
Onderwerp	Een vernieuwde inkoopkoers Wmo en Jeugd regio Zuid Oost Utrecht
Datum besluit B&W	1 april 2025
Vertrouwelijke stukken	Nee
<i>Gewenste planning</i>	
Informatie avond	Nee
Politieke avond	15 mei 2025
Raadsvergadering	22 mei 2025
Uiterste datum Raad	22 mei 2025
<i>Agenda Commissie</i>	
Datum bespreking	15 april 2025
Opmerkingen	